

ZWIERZĘTA

Ciekawostki o wiewiórkach: 39 sprawdzonych faktów

Ciekawostki zebrał: Marcin Balana · Opublikowano: 21.10.2026 · Zaktualizowano: 21.10.2026 · Zweryfikowano: 21.10.2026

Wiewiórka pospolita (*Sciurus vulgaris*) to gryzoń z rodziny wiewiórkowatych, która liczy 268 gatunków, a w Polsce jest objęta ochroną częściową. Waży 200–400 g, skacze między gałęziami na odległość do 5 m i odnajduje zapasy nawet pod 30-centymetrową warstwą śniegu. W Wielkiej Brytanii liczba rudych wiewiórek spadła z ok. 3,5 mln do ok. 287 000 po sprowadzeniu wiewiórki szarej z Ameryki Północnej.

NAJWAŻNIEJSZE W SKRÓCIE

- Wiewiórka pospolita ma 22 zęby, a jej siekacze rosną przez całe życie.
- Ciąża wiewiórki pospolitej trwa 38–39 dni, a w miocie rodzi się od 3 do 7 młodych.
- Wiewiórka pospolita figuruje pod numerem 12 na polskiej liście gatunków zwierząt objętych ochroną częściową.
- Wiewiórki szare nie odzyskują nawet 74% zakopanych żołądź, które mogą potem wykiełkować.
- Liczba wiewiórek rudych w Wielkiej Brytanii spadła z ok. 3,5 mln do ok. 287 000.
- Największa wiewiórka świata, *Ratufa indica*, mierzy do 1 m długości razem z ogonem.

Wygląd i budowa wiewiórki pospolitej

1 Ile mierzy wiewiórka pospolita?

Wiewiórka pospolita (*Sciurus vulgaris*) ma ciało o długości 200–240 mm i ogon mierzący 140–210 mm, podaje monografia Wydawnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu z 2024 r. Brytyjskie Mammal Society opisuje wiewiórki rude dorastające do ok. 18–20 cm, z ogonem o długości 17,5 cm. Ogon stanowi więc ponad 40% całej długości zwierzęcia.[1][2]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita, Data odczytu: 2026.10.20; Mammal Society, Red squirrel, Data odczytu: 2026.10.20

2 Ile waży wiewiórka pospolita?

Dorośla wiewiórka pospolita waży 200–400 g, podaje monografia Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu z 2024 r. Według Mammal Society młode wiewiórki rude ważą 100–150 g, a dorosłe do 350 g. Masa ciała decyduje o rozrodzie: w Belgii, Irlandii Północnej czy Niemczech samice nie wchodzi w ruję, jeśli nie przekroczą 300 g, a na Wyspach Normandzkich 325 g.[1][2]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita, Data odczytu: 2026.10.20; Mammal Society, Red squirrel, Data odczytu: 2026.10.20

3 Pędzelki na uszach wiewiórki są największe zimą

Uszy wiewiórki pospolitej mają długość 20,5–30,5 mm i są zakończone charakterystycznymi pędzelkami, podaje monografia UP w Poznaniu z 2024 r. Według Mammal Society pędzelki stają się największe w środku zimy, a do lata znikają. Museum für Naturkunde w Berlinie również zwraca uwagę, że w zimowej szacie pędzelki są szczególnie wyraźne.[1][2][3]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita , Data odczytu: 2026.10.20; Mammal Society, Red squirrel , Data odczytu: 2026.10.20; Museum für Naturkunde Berlin, Naturblick: Red squirrel , Data odczytu: 2026.10.20

4 Wiewiórka pospolita linieje 2 razy w roku

Futro na ciele wiewiórki pospolitej linieje 2 razy w roku, podaje monografia UP w Poznaniu z 2024 r. Mammal Society dodaje, że u części wiewiórek rudych ogon może do późnego lata wyblaknąć do białego. Według tego samego źródła futro bywa jaskraworude, czerwone lub ciemnobrązowe, a zimą nawet czarne z szarym nalotem.[1][2]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita , Data odczytu: 2026.10.20; Mammal Society, Red squirrel , Data odczytu: 2026.10.20

5 Ile podgatunków ma wiewiórka pospolita?

Wiewiórka pospolita ma opisanych ponad 40 podgatunków, a w krajach Europy Środkowej żyje podgatunek *Sciurus vulgaris fuscoater* o jaskrawoczerwonym ubarwieniu, podaje monografia UP w Poznaniu z 2024 r. Według Mammal Diversity Database zasięg gatunku obejmuje lasy od Półwyspu Iberyjskiego i Wielkiej Brytanii po Kamczatkę i Sachalin. Gatunek opisał Karol Linneusz w 1758 r.[1][4]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita , Data odczytu: 2026.10.20; Mammal Diversity Database, *Sciurus vulgaris* , Data odczytu: 2026.10.20

6 Czarna wiewiórka w polskim lesie to wciąż wiewiórka pospolita

W Polsce i Europie Środkowej wiewiórka pospolita występuje w 2 wariantach barwnych: rudym i czarnym, czyli melanistycznym, podaje monografia UP w Poznaniu z 2024 r. Ciemne wiewiórki częściej spotyka się w górach i na północy Europy. Mammal Society także opisuje wiewiórki rude o futrze od jaskraworudego po ciemnobrązowe, a nawet czarne.[1][2]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita , Data odczytu: 2026.10.20; Mammal Society, Red squirrel , Data odczytu: 2026.10.20

7 Ile zębów ma wiewiórka?

Wiewiórka pospolita ma 22 zęby, a jej siekacze rosną przez całe życie, podaje monografia UP w Poznaniu z 2024 r. Wzór zębowy wiewiórki zapisuje się jako 1023/1013: w każdej połowie szczęki są 1 siekacz, 2 przedtrzonowce i 3 trzonowce, a w każdej połowie żuchwy 1 przedtrzonowiec mniej. Pomarańczowa do czerwonej barwa szkliva siekaczy wskazuje na obecność żelaza.[1]

Źródło: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita , Data odczytu: 2026.10.20

8 Wiewiórka ma 4 palce w przedniej łapie

Przednia łapa wiewiórki pospolitej ma 4 palce i nie ma przeciwstawnego kciuka, podaje monografia Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu z 2024 r. Szkocka organizacja przyrodnicza Trees for Life również podaje, że wiewiórki rude mają 4 palce w przednich łapach i 5 palców w tylnych. W Alpach wiewiórka pospolita występuje od poziomu morza do wysokości 3100 m n.p.m., podaje monografia UP w Poznaniu.[1][5]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita , Data odczytu: 2026.10.20; Trees for Life, 10 things you never knew about red squirrels , Data publikacji: 2018.02.16, Data odczytu: 2026.10.20

9 Jak daleko skacze wiewiórka?

Wiewiórka pospolita skacze z gałęzi na gałąź na odległość do 5 m, podaje monografia UP w Poznaniu z 2024 r. Puszysty ogon działa przy tym jak ster lub hamulec. Museum für Naturkunde w Berlinie podaje, że wiewiórki bez trudu pokonują kilka metrów w jednym skoku, a w miastach potrafią wspinać się nawet po fasadach domów.[1][3]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita , Data odczytu: 2026.10.20; Museum für Naturkunde Berlin, Naturblick: Red squirrel , Data odczytu: 2026.10.20

Rozród, gniazda i życie w terenie

10 Ile trwa ciąża wiewiórki?

Ciąża wiewiórki pospolitej trwa 38–39 dni, a młode rodzą się ślepe i nagie w okresie od kwietnia do sierpnia, podaje monografia UP w Poznaniu z 2024 r. W jednym miocie jest od 3 do 7 młodych. Brytyjskie Mammal Society podaje mniejsze wartości: samice wiewiórki rudej mają 1 lub 2 mioty w roku, zwykle po 2–3 młode.[1][2]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita , Data odczytu: 2026.10.20; Mammal Society, Red squirrel , Data odczytu: 2026.10.20

11 Młode wiewiórki usamodzielniają się po 10 tygodniach

Młode wiewiórki pospolitej zaczynają samodzielne życie w wieku ok. 10 tygodni, podaje monografia UP w Poznaniu z 2024 r. Ten sam wiek odstawienia od matki podają brytyjskie Mammal Society i Woodland Trust. Według Mammal Society samice wiewiórki rudej dojrzewają w wieku 1 roku.[1][2][6]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita , Data odczytu: 2026.10.20; Mammal Society, Red squirrel , Data odczytu: 2026.10.20; Woodland Trust, Red Squirrel Facts: Why Are They Endangered & More , Data publikacji: 2026.04.17, Data odczytu: 2026.10.20

12 Ile młodych wiewiórek przeżywa pierwszy rok?

Z 4 młodych wiewiórek pospolitych mniej niż 1 przeżywa pierwszy rok życia, podaje monografia UP w Poznaniu z 2024 r. Brytyjska organizacja Woodland Trust szacuje, że dorosłości dożywa tylko 20–50% młodych wiewiórek rudych. Według monografii szanse wiewiórki na przeżycie rosną wraz z liczbą gniazd, z których korzysta.[1][6]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita , Data odczytu: 2026.10.20; Woodland Trust, Red Squirrel Facts: Why Are They Endangered & More , Data publikacji: 2026.04.17, Data odczytu: 2026.10.20

13 Jak długo żyje wiewiórka?

Średnia oczekiwana długość życia wiewiórki pospolitej w naturze wynosi ok. 3,5 roku, a w niewoli zwierzę może dożyć 10 lat, podaje monografia UP w Poznaniu z 2024 r. Mammal Society podaje, że na wolności wiewiórki rude żyją do 6 lat. Ten sam maksymalny wiek podaje szkocka organizacja Trees for Life.[1][2][5]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita, Data odczytu: 2026.10.20; Mammal Society, Red squirrel, Data odczytu: 2026.10.20; Trees for Life, 10 things you never knew about red squirrels, Data publikacji: 2018.02.16, Data odczytu: 2026.10.20

14 Jak wygląda gniazdo wiewiórki?

Gniazdo wiewiórki rudej to kula z gałązek i liści o średnicy ok. 30 cm, umieszczona co najmniej 6 m nad ziemią, podaje Mammal Society. Museum für Naturkunde w Berlinie dodaje, że wiewiórki budują kuliste gniazda w rozwidleniach gałęzi wysoko w koronach drzew i wychowują w nich młode.[2][3]

Źródła: Mammal Society, Red squirrel, Data odczytu: 2026.10.20; Museum für Naturkunde Berlin, Naturblick: Red squirrel, Data odczytu: 2026.10.20

15 Czy wiewiórka śpi przez zimę?

Wiewiórka pospolita nie zapada w sen zimowy, a swoje zapasy potrafi odnaleźć nawet pod 30-centymetrową warstwą śniegu, podaje monografia UP w Poznaniu z 2024 r. Zimą znacznie rzadziej wychodzi z kulistych gniazd. Pokarm przechowuje w licznych spiżarniach: w dziuplach, gniazdach i dołkach wygrzebanych w ziemi.[1]

Źródło: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita, Data odczytu: 2026.10.20

16 Samiec wiewiórki ma ponad 5 razy większy rewir niż samica

W badaniach w szwedzkim ośrodku Grimsö samce wiewiórki pospolitej miały areaty osobnicze o średniej powierzchni 121,6 ha, a samice 23,0 ha, podaje monografia UP w Poznaniu z 2024 r. Areal samca, czyli ok. 1,2 km², był więc ponad 5 razy większy niż areal samicy.[1]

Źródło: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita, Data odczytu: 2026.10.20

17 Wiewiórki w Finlandii wędrowały nawet 16 km

Wiewiórki pospolite badane na fińskiej wsi przenosiły się na nowe tereny nawet na odległość 16 km, a w mieście średnio tylko na ok. 0,5 km, wynika z badania Suvi Hämmäläinen, Karen Fey i Vesey Selonen. Naukowcy sprawdzali, jak struktura krajobrazu wpływa na odległości dyspersji, czyli przemieszczania się zwierząt na nowe terytoria. Dane z badania opublikowano w 2019 r. w repozytorium Dryad.[7]

Źródło: Hämmäläinen S., Fey K., Selonen V., Data from: The effect of landscape structure on dispersal distances of the Eurasian red squirrel, Data publikacji: 2019.01.08, Data odczytu: 2026.10.20

Zapasy i pokarm

18 Wiewiórki tracą 25% zakopanego jedzenia

Wiewiórki tracą ok. 25% zakopanego jedzenia, które kradną im inne wiewiórki, podaje monografia UP w Poznaniu z 2024 r. Smithsonian Science Education Center również pisze, że wiewiórki mogą tracić na rzecz złodziei nawet 25% ukrytych orzechów. Według tego źródła wiewiórki tworzą też fałszywe kryjówki, aby zmylić złodziei.[1][8]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita, Data odczytu: 2026.10.20; Smithsonian Science Education Center, Why Do Squirrels Bury Nuts? (and other mysteries), Data odczytu: 2026.10.20

19 Ilu żołądzi wiewiórki nie odnajdują?

Wiewiórki szare nie odzyskują nawet 74% zakopanych żołądzi, wynika z badań Uniwersytetu w Richmond i Wilkes University opisanych w 1998 r. W ponad 1500 próbach karmienia naukowcy notowali, czy żołądź został zjedzony, czy schowany. Ok. 85% żołądzi dębów białych wiewiórki zjadały od razu, a ok. 60% żołądzi dębów czerwonych zakopywały.[9][8]

Źródła: University of Richmond (ScienceDaily), Researchers Tackle The Nutty Truth On Acorns And Squirrels, Data publikacji: 1998.11.26, Data odczytu: 2026.10.20; Smithsonian Science Education Center, Why Do Squirrels Bury Nuts? (and other mysteries), Data odczytu: 2026.10.20

20 Ile orzechów zakopuje wiewiórka lisia?

Wiewiórka lisia (*Sciurus niger*, ang. fox squirrel) gromadzi co najmniej 3000–10 000 orzechów rocznie, podaje Uniwersytet Kalifornijski w Berkeley. Badacze z Berkeley przez 2 lata śledzili zachowanie 45 wiewiórek tego gatunku żyjących na kampusie uczelni. Zwierzęta zakopywały migdały, orzechy pekan, orzechy laskowe i włoskie.[10]

Źródło: University of California, Berkeley, Fox squirrels use 'chunking' to organize their favorite nuts, Data publikacji: 2017.09.12, Data odczytu: 2026.10.20

21 Wiewiórki porządkują zapasy według rodzaju orzechów

Wiewiórki lisie (*Sciurus niger*, ang. fox squirrel) zakopują orzechy w skupiskach według ich rodzaju, wykazało badanie 45 dzikich wiewiórek opublikowane w 2017 r. w „Royal Society Open Science”. Każda wiewiórka dostawała kolejno 16 orzechów 4 gatunków. Zwierzęta zbierające pokarm z jednego miejsca tworzyły osobne grupy kryjówek dla każdego rodzaju orzecha, co badacze nazwali strategią „chunking”, pomagającą zapamiętać kryjówki.[11][10]

Źródła: Delgado M.M., Jacobs L.F., Caching for where and what: evidence for a mnemonic strategy in a scatter-hoarder, Data odczytu: 2026.10.20; University of California, Berkeley, Fox squirrels use 'chunking' to organize their favorite nuts, Data publikacji: 2017.09.12, Data odczytu: 2026.10.20

22 Wiewiórki w Arboretum w Rogowie żerowały na 16 gatunkach drzew

Ślady żerowania wiewiórki pospolitej w Arboretum w Rogowie znaleziono na 39 powierzchniach badawczych (17%) i na 16 gatunkach drzew, wynika z badania opublikowanego w 2016 r. w „Leśnych Pracach Badawczych”. W ok. połowie przypadków wiewiórki żerowały na jednym z 6 obcych gatunków drzew, najczęściej na szyszkach sosny rumelijskiej (*Pinus peuce*). Arboretum zajmuje 53,76 ha.[12]

Źródło: Krauze-Gryz D., Gryz J., Mazur K., Zagęszczenie wiewiórki pospolitej na terenie Arboretum w Rogowie i wykorzystanie przez nią obcych gatunków drzew, Data publikacji: 2016.03.17, Data odczytu: 2026.10.20

23 Wiewiórki zdzierają korę cyprysików na gniazda

Wiewiórki pospolite w Arboretum w Rogowie zdzierają korę na 8 powierzchniach badawczych, najczęściej z cyprysika groszkowego (*Chamaecyparis pisifera*), podaje badanie opublikowane w 2016 r. Autorzy przypuszczają, że miękka kora tego drzewa służyła do budowy gniazd. W Polsce częstym materiałem do budowy gniazd wiewiórek jest tylko lipy (*Tilia cordata*).[12]

Źródło: Krauze-Gryz D., Gryz J., Mazur K., Zagęszczenie wiewiórki pospolitej na terenie Arboretum w Rogowie i wykorzystanie przez nią obcych gatunków drzew, Data publikacji: 2016.03.17, Data odczytu: 2026.10.20

Wiewiórka w Polsce: ochrona i liczebność

24 Wiewiórka pospolita jest w Polsce pod ochroną częściową

Wiewiórka pospolita figuruje pod numerem 12 w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, czyli na liście gatunków objętych ochroną częściową. Jednolity tekst rozporządzenia ogłoszono w Dzienniku Ustaw z 2022 r., poz. 2380. Przy wiewiórcie widnieje symbol (1), który oznacza dodatkowy zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia tych zwierząt.[13]

Źródło: Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 19 października 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380), Data publikacji: 2022.11.21, Data odczytu: 2026.10.20

25 Jakie zakazy chronią wiewiórkę pospolitą?

Rozporządzenie Ministra Środowiska z 16 grudnia 2016 r. zakazuje m.in. umyślnego zabijania, okaleczania i chwytania dziko żyjących wiewiórek pospolitych. Zakazane jest też niszczenie, usuwanie i uszkodzanie ich gniazd oraz innych schronień, a także umyślne przenoszenie zwierząt z miejsc ich regularnego przebywania. Nie wolno również sprzedawać ani przetrzymywać okazów tego gatunku.[14]

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, tekst jednolity (Dz.U. 2022 poz. 2380), Data publikacji: 2022.11.21, Data odczytu: 2026.10.20

26 Ile wiewiórek żyje na hektarze lasu?

Zagęszczenie wiewiórki pospolitej wynosi przeciętnie od 0,1 do 1,5 osobnika na hektar, podaje monografia UP w Poznaniu z 2024 r. To od 10 do 150 wiewiórek na 1 km². Według monografii wiewiórki korzystają też z parków i ogrodów na terenach miejskich, a Museum für Naturkunde w Berlinie podaje, że żyją we wszystkich zadrzewionych terenach zielonych miasta, również w centrum.[1][3]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita, Data odczytu: 2026.10.20; Museum für Naturkunde Berlin, Naturblick: Red squirrel, Data odczytu: 2026.10.20

27 Czy wiewiórka szara żyje w Polsce?

W polskiej analizie gatunków obcych z 2018 r. wiewiórkę szarą (*Sciurus carolinensis*) zaliczono do gatunków występujących w uprawach i hodowlach, a w polu „dane liczbowe” wpisano 0 osobników. Autorzy podają, że gatunek był i prawdopodobnie nadal jest rzadko hodowany w Polsce, a jego hodowla podlega istotnym ograniczeniom. Ostrzegają, że wsiedlenie nawet kilku osobników często kończyło się utworzeniem żywotnej populacji.[15]

Źródło: Krauze-Gryz D., Solarz W., Okarma H., Analiza dróg niezamierzonego wprowadzania lub rozprzestrzeniania się inwazyjnych gatunków obcych: *Sciurus carolinensis*, Informacje dotyczące dróg przenoszenia (gov.pl) , Data odczytu: 2026.10.20

Wiewiórka ruda kontra wiewiórka szara

28 Wiewiórki rude żyją w Wielkiej Brytanii od 10 000 lat

Wiewiórki rude żyją w Wielkiej Brytanii od ok. 10 000 lat, podaje The Wildlife Trusts. Wiewiórki szare sprowadzili z Ameryki Północnej wiktoriańscy, a pierwszy zapis o ich ucieczce i założeniu dzikiej populacji pochodzi z 1876 r. Według UK Squirrel Accord i Mammal Society wiewiórki szare trafiły na Wyspy Brytyjskie w latach 1876–1929.[16][17][2]

Źródła: The Wildlife Trusts, Red squirrels , Data odczytu: 2026.10.20; UK Squirrel Accord, Ecology , Data odczytu: 2026.10.20; Mammal Society, Red squirrel , Data odczytu: 2026.10.20

29 O ile spadła liczba rudych wiewiórek w Wielkiej Brytanii?

Liczba wiewiórek rudych w Wielkiej Brytanii spadła z ok. 3,5 mln do ok. 287 000, podają UK Squirrel Accord i Woodland Trust. Woodland Trust wiąże spadek ze sprowadzeniem w latach 70. XIX w. wiewiórki szarej z Ameryki Północnej jako gatunku ozdobnego. Według The Wildlife Trusts wiewiórki szare zastąpiły rude niemal w całej Anglii i Walii.[18][6][16]

Źródła: UK Squirrel Accord, Red squirrel conservation , Data odczytu: 2026.10.20; Woodland Trust, Red Squirrel Facts: Why Are They Endangered & More , Data publikacji: 2026.04.17, Data odczytu: 2026.10.20; The Wildlife Trusts, Red squirrels , Data odczytu: 2026.10.20

30 75% brytyjskich wiewiórek rudych żyje w Szkocji

Ok. 75% brytyjskich wiewiórek rudych żyje w Szkocji, a w Anglii ich liczbę szacuje się na ok. 38 900, podaje UK Squirrel Accord. Na brytyjskiej Czerwonej Liście wiewiórka ruda ma status gatunku zagrożonego (Endangered) dla całej Wielkiej Brytanii, a w Szkocji gatunku bliskiego zagrożenia (Near Threatened), podaje Mammal Society.[18][6][2]

Źródła: UK Squirrel Accord, Red squirrel conservation , Data odczytu: 2026.10.20; Woodland Trust, Red Squirrel Facts: Why Are They Endangered & More , Data publikacji: 2026.04.17, Data odczytu: 2026.10.20; Mammal Society, Red squirrel , Data odczytu: 2026.10.20

31 Ile wiewiórek szarych żyje w Wielkiej Brytanii?

Populację wiewiórek szarych w Wielkiej Brytanii szacuje się na co najmniej 2,7 mln, a według UK Squirrel Accord nawet ta liczba jest prawdopodobnie zaniżona. To ponad 9 razy więcej niż szacowana liczba wiewiórek rudych, wynosząca ok. 287 000. Według tego samego źródła wiewiórka szara waży 400–650 g, a ruda 100–350 g.[17][18]

Źródła: UK Squirrel Accord, Ecology , Data odczytu: 2026.10.20; UK Squirrel Accord, Red squirrel conservation , Data odczytu: 2026.10.20

32 Ospa wiewiórek przyspiesza spadek liczby rudych wiewiórek nawet 25 razy

W populacjach wiewiórek rudych zarażonych wirusem ospy wiewiórek spadek liczebności jest od 17 do 25 razy większy niż w populacjach niezarażonych, podaje polska analiza gatunków obcych z 2018 r. Nosicielem wirusa jest wiewiórka szara, której choroba nie szkodzi, podaje The Wildlife Trusts. Według UK Squirrel Accord wirus prawie zawsze zabija wiewiórki rude.[19][16][18]

Źródła: Krauze-Gryz D., Solarz W., Okarma H., Analiza stopnia inwazyjności gatunków obcych w Polsce: *Sciurus carolinensis*, Karta informacyjna gatunku (gov.pl) , Data odczytu: 2026.10.20; The Wildlife Trusts, Red squirrels , Data odczytu: 2026.10.20; UK Squirrel Accord, Red squirrel conservation , Data odczytu: 2026.10.20

33 Kuny leśne pomagają rudym wiewiórkom

Obecność kun leśnych silnie szkodzi populacjom wiewiórek szarych, a wiewiórkom rudym pomaga, wykazało badanie University of Aberdeen prowadzone w Szkocji w latach 2014–2017. Naukowcy rozstawili 223 karmniki w 3 regionach, a wyniki opublikowali w 2018 r. w „Proceedings of the Royal Society B”. Rude wiewiórki ostrożniej podchodziły do karmników tam, gdzie kun było dużo, co autorzy tłumaczą wspólną ewolucją obu gatunków.[20]

Źródło: University of Aberdeen, Pine Martens confirmed as key to reversing grey squirrel invasion , Data publikacji: 2018.03.07, Data odczytu: 2026.10.20

34 Ile kosztują szkody wyrządzane przez wiewiórki szare?

Szkody wyrządzane przez wiewiórki szare w Wielkiej Brytanii wyceniano na 6–10 mln funtów rocznie, czyli 15% wartości surowca drzewnego, podaje polska analiza gatunków obcych z 2018 r. Wiewiórki szare obgryzają korę drzew i szacuje się, że zamiera w ten sposób do 5% drzew. We Włoszech ślady takich uszkodzeń stwierdzono na 5% plantacji topól.[19]

Źródło: Krauze-Gryz D., Solarz W., Okarma H., Analiza stopnia inwazyjności gatunków obcych w Polsce: *Sciurus carolinensis*, Karta informacyjna gatunku (gov.pl) , Data odczytu: 2026.10.20

35 Wiewiórka szara żyje we Włoszech od 1948 r.

Wiewiórkę szarą po raz pierwszy odnotowano we Włoszech w Piemontie w 1948 r., a w 2010 r. istniały tam już 24 obszary z jej populacjami, podaje artykuł opublikowany w 2010 r. w czasopiśmie „Hystrix”. Najstarsze włoskie populacje powstały z wypuszczenia zaledwie 4–6 zwierząt. Modele przewidują, że bez kontroli wiewiórki szare dotrą do Francji i Szwajcarii w ciągu 15–70 lat.[21]

Źródło: Martinoli A. i in., Headcount 2010: the multiplication of the grey squirrel introduced in Italy , Data odczytu: 2026.10.20

36 4 gatunki wiewiórek trafiły na unijną listę gatunków inwazyjnych

Na unijnej liście inwazyjnych gatunków obcych, przyjętej rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/1141 z 13 lipca 2016 r., są 4 gatunki wiewiórkowatych: *Sciurus carolinensis*, *Sciurus niger*, *Callosciurus erythraeus* i *Tamias sibiricus*. Listę przyjęto na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1143/2014. Global Invasive Species Database podaje, że tam, gdzie zasięgi się pokrywają, wiewiórka szara doprowadza do wymarcia wiewiórki rudej.[22][23][24]

Źródła: EUR-Lex, Commission Implementing Regulation (EU) 2016/1141 , Data odczytu: 2026.10.20; legislation.gov.uk, Commission Implementing Regulation (EU) 2016/1141 , Data odczytu: 2026.10.20; IUCN SSC Invasive Species Specialist Group, Global Invasive Species Database: *Sciurus carolinensis* , Data publikacji: 2005.10.17, Data odczytu: 2026.10.20

Wiewiórki świata i rekordy

37 Ile jest gatunków wiewiórek?

Rodzina wiewiórkowatych (Sciuridae) obejmuje 268 gatunków gryzoni z 50 rodzajów, podaje Encyclopaedia Britannica. Do wiewiórek nadrzewnych należą 122 gatunki z 22 rodzajów. Angielska nazwa „squirrel” pochodzi od greckiego słowa *skiouros*, które Britannica tłumaczy jako „cienisty

ogon” (ang. shade tail).[25][26]

Źródła: Encyclopaedia Britannica, Squirrel , Data publikacji: 1999.05.04, Data odczytu: 2026.10.20; Encyclopaedia Britannica, Squirrel (wersja do druku) , Data odczytu: 2026.10.20

38 Największa wiewiórka świata mierzy 1 m

Największą wiewiórką świata jest indyjska wiewiórka olbrzymia (*Ratufa indica*), która osiąga 1 m długości, z czego 2/3 przypada na puszysty ogon, podaje Księga Rekordów Guinnessa. Gatunek jest endemitem lasów Półwyspu Indyjskiego. Rzadko schodzi z koron drzew, a między nimi przemieszcza się skokami o długości do 6 m.[27]

Rekord Źródło: Guinness World Records, Largest squirrel , Data odczytu: 2026.10.20

39 Najmniejsza wiewiórka świata ma ciało długości 6–7,5 cm

Najmniejszą wiewiórką świata jest afrykańska wiewiórka karłowata (*Myosciurus pumilio*), której ciało z głową mierzy 6,0–7,5 cm, a ogon 5–6 cm, podaje Księga Rekordów Guinnessa. Według Animal Diversity Web dorosły osobnik waży średnio 16,5 g. Gatunek żyje w zachodniej części Afryki Środkowej, m.in. w Kamerunie i Gabonie.[28][29]

Rekord Źródła: Guinness World Records, Smallest squirrel , Data odczytu: 2026.10.20; Animal Diversity Web, *Myosciurus pumilio* (Burns 2009) , Data odczytu: 2026.10.20

Wiewiórki w liczbach

Parametr | Wartość

Długość ciała wiewiórki pospolitej | 200–240 mm

Długość ogona wiewiórki pospolitej | 140–210 mm

Masa ciała wiewiórki pospolitej | 200–400 g

Liczba zębów | 22

Najdłuższy skok | do 5 m

Ciąża | 38–39 dni

Średnia długość życia w naturze | ok. 3,5 roku

Zagęszczenie | 0,1–1,5 osobnika na 1 ha

Wiewiórki rude w Wielkiej Brytanii | ok. 287 000 (dawniej ok. 3,5 mln)

Liczba gatunków wiewiórkowatych | 268

Źródła danych: Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu (Talarczyk 2024), UK Squirrel Accord, Woodland Trust, Encyclopaedia Britannica. Stan na 21 października 2026 r.

Mity i fakty o wiewiórkach

FAŁSZ

„Wiewiórki przesypiają zimę jak niedźwiedzie”

Wiewiórka pospolita raczej nie zapada w torpor ani nie hibernuje. Zimą rzadziej wychodzi z gniazda i korzysta z zapasów, które odnajduje nawet pod 30 cm śniegu.[1]

Źródło: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. *Sciurus vulgaris fuscoater*. Wiewiórka pospolita , Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Wiewiórki zawsze odnajdują swoje zapasy”

Wiewiórki szare nie odzyskują nawet 74% zakopanych żołądki. Zapasy wiewiórek, których nie odkopią na czas, kiełkują wiosną i przyczyniają się do odnowienia lasu.[9][3]

Źródła: University of Richmond (ScienceDaily), Researchers Tackle The Nutty Truth On Acorns And Squirrels , Data publikacji: 1998.11.26, Data odczytu: 2026.10.20; Museum für Naturkunde Berlin, Naturblick: Red squirrel , Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Wiewiórki jedzą tylko orzechy i nasiona”

Ulubionym pokarmem wiewiórki pospolitej są nasiona drzew iglastych i orzechy, ale zjada też grzyby, które wcześniej suszy na gałęziach, a także ptasie jaja, pisklęta, bezkręgowce i porosty.[1][2]

Źródła: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. Sciurus vulgaris fuscoater. Wiewiórka pospolita , Data odczytu: 2026.10.20; Mammal Society, Red squirrel , Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Czarna wiewiórka w polskim lesie to osobny gatunek”

W Polsce i Europie Środkowej wiewiórka pospolita występuje w 2 wariantach barwnych: rudym i czarnym. Ciemne osobniki częściej spotyka się w górach i na północy Europy.[1]

Źródło: Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. Sciurus vulgaris fuscoater. Wiewiórka pospolita , Data odczytu: 2026.10.20

CZĘŚCIOWO PRAWDA

„Wiewiórka ruda jest gatunkiem zagrożonym wyginięciem”

W skali Europy i świata wiewiórka pospolita ma status gatunku najmniejszej troski (Least Concern). Na brytyjskiej Czerwonej Liście jest jednak gatunkiem zagrożonym (Endangered), a w Polsce podlega ochronie częściowej.[2][30][14]

Źródła: Mammal Society, Red squirrel , Data odczytu: 2026.10.20; European Environment Agency, EUNIS: Sciurus vulgaris , Data odczytu: 2026.10.20; Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, tekst jednolity (Dz.U. 2022 poz. 2380) , Data publikacji: 2022.11.21, Data odczytu: 2026.10.20

Źródła

1. Talarczyk K., Gryzoń znany, a zadziwiający. Sciurus vulgaris fuscoater. Wiewiórka pospolita. Wydawca: Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Wydanie: 2024. Strony: 14. Adres: <https://wydawnictwo.up.poznan.pl/books/978-83-68187-15-1/978-83-68187-15-1.pdf>. Data odczytu: 2026.10.20.
2. Mammal Society, Red squirrel. Adres: <https://mammal.org.uk/british-mammals/red-squirrel>. Data odczytu: 2026.10.20.
3. Museum für Naturkunde Berlin, Naturblick: Red squirrel. Adres: <https://naturblick.museumfuernaturkunde.berlin/species/portrait/645?lang=en>. Data odczytu: 2026.10.20.
4. Mammal Diversity Database, Sciurus vulgaris. Adres: <https://www.mammaldiversity.org/taxon/1001701>. Data odczytu: 2026.10.20.
5. Trees for Life, 10 things you never knew about red squirrels. Adres:

- <https://treesforlife.org.uk/10-things-you-never-knew-about-red-squirrels/>. Data publikacji: 2018.02.16. Data odczytu: 2026.10.20.
6. Woodland Trust, Red Squirrel Facts: Why Are They Endangered & More. Adres: <https://www.woodlandtrust.org.uk/blog/red-squirrel-facts/>. Data publikacji: 2026.04.17. Data odczytu: 2026.10.20.
7. Hämmäläinen S., Fey K., Selonen V., Data from: The effect of landscape structure on dispersal distances of the Eurasian red squirrel. Wydawca: Dryad. Adres: <https://doi.org/10.5061/dryad.b0c6j7k>. Data publikacji: 2019.01.08. Data odczytu: 2026.10.20.
8. Smithsonian Science Education Center, Why Do Squirrels Bury Nuts? (and other mysteries). Adres: <https://ssec.si.edu/stemvisions-blog/why-do-squirrels-bury-nuts-and-other-mysteries>. Data odczytu: 2026.10.20.
9. University of Richmond (ScienceDaily), Researchers Tackle The Nutty Truth On Acorns And Squirrels. Adres: <https://sciencedaily.com/releases/1998/11/981126102802.htm>. Data publikacji: 1998.11.26. Data odczytu: 2026.10.20.
10. University of California, Berkeley, Fox squirrels use 'chunking' to organize their favorite nuts. Adres: <https://news.berkeley.edu/2017/09/12/nut-chunking/>. Data publikacji: 2017.09.12. Data odczytu: 2026.10.20.
11. Delgado M.M., Jacobs L.F., Caching for where and what: evidence for a mnemonic strategy in a scatter-hoarder. Wydawca: Royal Society Open Science. Wydanie: t. 4, nr 9, art. 170958, 2017. Adres: <https://doi.org/10.1098/rsos.170958>. Data odczytu: 2026.10.20.
12. Krauze-Gryz D., Gryz J., Mazur K., Zagęszczenie wiewiórki pospolitej na terenie Arboretum w Rogowie i wykorzystanie przez nią obcych gatunków drzew. Wydawca: Leśne Prace Badawcze. Wydanie: t. 77, nr 1, 2016. Strony: 32–41. Adres: <https://lpb-ibl.sggw.edu.pl/article/view/11634>. Data publikacji: 2016.03.17. Data odczytu: 2026.10.20.
13. Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 19 października 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380). Adres: <https://api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2022/2380/text.pdf>. Data publikacji: 2022.11.21. Data odczytu: 2026.10.20.
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, tekst jednolity (Dz.U. 2022 poz. 2380). Adres: <https://api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2022/2380/text.html>. Data publikacji: 2022.11.21. Data odczytu: 2026.10.20.
15. Krauze-Gryz D., Solarz W., Okarma H., Analiza dróg niezamierzonego wprowadzania lub rozprzestrzeniania się inwazyjnych gatunków obcych: *Sciurus carolinensis*, Informacje dotyczące dróg przenoszenia (gov.pl). Adres: <https://www.gov.pl/attachment/6e0f753b-c567-49a4-8a67-b64c0b28c878>. Data odczytu: 2026.10.20.
16. The Wildlife Trusts, Red squirrels. Adres: <https://www.wildlifetrusts.org/red-squirrels>. Data odczytu: 2026.10.20.
17. UK Squirrel Accord, Ecology. Adres: <https://squirrelaccord.uk/ecology/>. Data odczytu: 2026.10.20.
18. UK Squirrel Accord, Red squirrel conservation. Adres: <https://squirrelaccord.uk/?p=7188>. Data odczytu: 2026.10.20.
19. Krauze-Gryz D., Solarz W., Okarma H., Analiza stopnia inwazyjności gatunków obcych w Polsce: *Sciurus carolinensis*, Karta informacyjna gatunku (gov.pl). Adres: <https://www.gov.pl/attachment/d54deb28-4db5-4e45-ad5d-f4a553b0d2a7>. Data odczytu: 2026.10.20.
20. University of Aberdeen, Pine Martens confirmed as key to reversing grey squirrel invasion. Adres: <https://www.abdn.ac.uk/news/11655/>. Data publikacji: 2018.03.07. Data odczytu: 2026.10.20.
21. Martinoli A. i in., Headcount 2010: the multiplication of the grey squirrel introduced in Italy. Wydawca: Hystrix, the Italian Journal of Mammalogy. Wydanie: t. 21, nr 2, 2010. Strony: 127–136. Adres: <https://doi.org/10.4404/Hystrix-21.2-4463>. Data odczytu: 2026.10.20.
22. EUR-Lex, Commission Implementing Regulation (EU) 2016/1141. Adres: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2016/1141/oj/eng. Data odczytu: 2026.10.20.
23. legislation.gov.uk, Commission Implementing Regulation (EU) 2016/1141. Adres: <https://www.legislation.gov.uk/eur/2016/1141/data.html>. Data odczytu: 2026.10.20.
24. IUCN SSC Invasive Species Specialist Group, Global Invasive Species Database: *Sciurus carolinensis*. Adres: <https://www.iucngisd.org/gisd/pdf.php?sc=65>. Data publikacji: 2005.10.17. Data odczytu: 2026.10.20.
25. Encyclopaedia Britannica, Squirrel. Adres: <https://britannica.com/animal/squirrel/Introduction>. Data publikacji:

1999.05.04. Data odczytu: 2026.10.20.

26. Encyclopaedia Britannica, Squirrel (wersja do druku). Adres: <https://www.britannica.com/print/article/561817>. Data odczytu: 2026.10.20.

27. Guinness World Records, Largest squirrel. Adres:

<https://www.guinnessworldrecords.de/world-records/90271-largest-squirrel>. Data odczytu: 2026.10.20.

28. Guinness World Records, Smallest squirrel. Adres:

<https://guinnessworldrecords.com/world-records/112442-smallest-squirrel>. Data odczytu: 2026.10.20.

29. Animal Diversity Web, *Myosciurus pumilio* (Burns 2009). Adres:

https://animaldiversity.org/accounts/Myosciurus_pumilio. Data odczytu: 2026.10.20.

30. European Environment Agency, EUNIS: *Sciurus vulgaris*. Adres: <https://biodiversity.europa.eu/species/11329>. Data odczytu: 2026.10.20.